

Kampanijne deklaracje podatkowe Karola Nawrockiego

Komentarz Przedwyborczy CenEA 14/04/2025

Michał Myck

Artur Król

Monika Oczkowska

Analizy Przedwyborcze CenEA – Wybory Prezydenta RP 2025

- Tegoroczne wybory Prezydenta RP odbędą się w dniach 18 maja i 1 czerwca, na które ogłoszono odpowiednio pierwszą i - bardzo prawdopodobną - drugą turę. Po wyborczych zwycięstwach w drugiej turze wyborów w latach 2015 (51,5% głosów) i 2020 (51,0%), Prezydent Andrzej Duda kończy sprawowanie urzędu. Do dnia 4 kwietnia 2025 Państwowa Komisja Wyborcza zarejestrowała dwanaścioro kandydatów.
- Zgodnie z artykułem 146 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej za politykę gospodarczą odpowiada Rada Ministrów. Rola Prezydenta RP w tym obszarze (art. 144) ogranicza się do:
 - możliwości przedstawiania inicjatyw legislacyjnych w kwestiach polityki społeczno-gospodarczej;
 - ograniczania zakresu zmian społeczno-gospodarczych wprowadzanych przez rząd i Parlament poprzez stosowanie prezydenckiego weta i podważania konstytucyjności wprowadzanych rozwiązań i kierowania ich do oceny przez Trybunał Konstytucyjny.
- Mimo to polityka gospodarcza regularnie pojawia się programach wyborczych kandydatów i kandydatek na Prezydenta RP, a propozycje i obietnice wyborcze dotyczą również polityki podatkowej.
- Niniejszy Komentarz jest drugim z serii analiz CenEA poprzedzających zbliżające się wybory Prezydenta RP. Podobnie jak w przypadku komentarzy CenEA przed wyborami parlamentarnymi w latach 2011, 2015, 2019 i 2023 oraz przed wyborami prezydenckimi w latach 2015 i 2020,* przedstawione w nim wyniki opierają się na symulacjach z wykorzystaniem modelu SIMPL i danych z prowadzonego przez GUS Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (BBGD):
 - wykorzystane dane pochodzą z badania BBGD 2023, które zostały stosownie skorygowane, przeważone i zindeksowane dla celów analiz mikrosymulacyjnych;
 - szczegóły metodologiczne przeprowadzonych analiz opisane zostały szczegółowo w Myck i in. (2023a).

* Pełna lista komentarzy przedwyborczych z lat 2011-2023 zamieszczona została w Bibliografii.

Deklaracje podatkowe Karola Nawrockiego

- W niniejszym Komentarzu analizie poddano jedne z ważniejszych elementów programu wyborczego Karola Nawrockiego, a mianowicie obietnice zmian w obszarze podatków dochodowych.
- W programie wyborczym na stronie internetowej (<https://karolnawrocki2025.pl/program/>), kandydat na Prezydenta przedstawia następujące propozycje w tym zakresie, określając je mianem „podatkowego kontraktu”:
 - „Podwyższenie II progu podatkowego – podwyższenie drugiego progu do 140 000 zł.”
 - „PIT 0% dla rodzin, które mają dwoje lub więcej dzieci - zwolnienie z podatku dochodowego do 140 tysięcy zł dochodu rocznie dla każdego rodzica wychowującego co najmniej 2 dzieci (małoletnich, niepełnosprawnych lub uczących się do 25. roku życia).”
 - „Korzyści z ulg prorodzinnych dla przedsiębiorców – ulgi podatkowe obejmą także przedsiębiorców rozliczających się podatkiem liniowym (19%) oraz ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.”
- Poniżej przedstawiono konsekwencje wprowadzenia ww. zmian w odniesieniu do systemu podatkowo-świadczeniowego obowiązującego obecnie. Analizy mikrosymulacyjne, oparte o reprezentatywne dane BBGD-2023 zawierające informacje o ponad 28 tys. polskich gospodarstwach domowych, umożliwiają prognozę kosztów dla sektora finansów publicznych wynikającą z proponowanych rozwiązań oraz szacunek korzyści dla gospodarstw domowych. Te ostatnie przedstawione zostały w zagregowanej formie jako przeciętne korzyści w podziale na dochodowe grupy decylowe oraz typy rodzin.*
- Deklarowane przez Karola Nawrockiego rozwiązania skierowane do rodzin dziećmi: poszerzenie dostępu do ulgi prorodzinnej dla przedsiębiorców, zwolnienie dochodu - do określonego limitu - od podatku dochodowego dla rodzin z dwójką i więcej dzieci, porównano do konsekwencji **podniesienia ulgi podatkowej na dzieci** w taki sposób, by koszty dla sektora finansów publicznych wynikające z obydwu rozwiązań były zbliżone (15,9 mld zł rocznie).
- Szczegółowe wartości parametrów modelowanych systemów przedstawiono w Tabeli 1 na slajdzie 11.

* Grupy decylowe: dziesięć grup obejmujących po 10% populacji, od gospodarstw o najniższych dochodach do dyspozycji do gospodarstw najbogatszych (na podstawie tzw. dochodu ekwiwalentnego, czyli uwzględniając różnice w wielkości gospodarstwa domowego z zastosowaniem zmodyfikowanej skali ekwiwalentnej OECD).

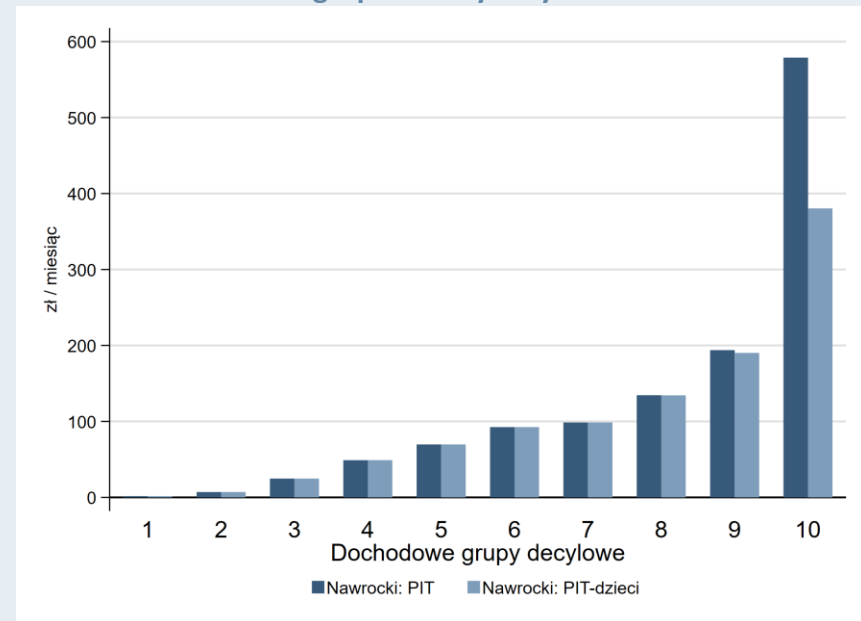
Konsekwencje dystrybucyjne propozycji podatkowych Karola Nawrockiego

- **System „Nawrocki: PIT”**: pełen pakiet podatkowy z deklaracji programowej Karola Nawrockiego: podniesienie progu podatkowego do 140 000 zł, poszerzenie dostępu do ulg prorodzinnych dla przedsiębiorców* i zwolnienie przychodów rodzin z 2+ dzieci z obciążeń podatkowych (do limitu 140 tys. zł rocznie)
 - roczny koszt reformy dla sektora finansów publicznych (w 2025 roku): **19,1 mld zł**
- **System „Nawrocki: PIT-dzieci”**: propozycje z pakietu podatkowego z deklaracji programowej Karola Nawrockiego odnoszące się do rodzin z dziećmi: rozszerzenie dostępu do ulg prorodzinnych dla przedsiębiorców* i zwolnienie dochodów rodzin z 2+ dzieci z obciążeń podatkowych (do limitu 140 tys. zł rocznie)
 - roczny koszt reformy dla sektora finansów publicznych (w 2025 roku): **15,9 mld zł**

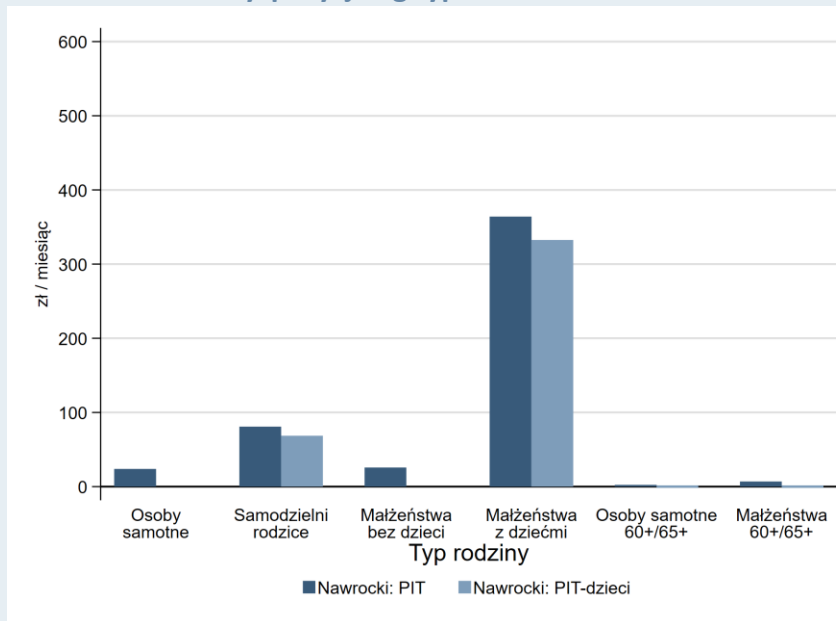
Konsekwencje dystrybucyjne propozycji podatkowych Karola Nawrockiego:

- Na **Wykresie A** pokazano przeciętne miesięczne zmiany dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych w dochodowych grupach decylowych.**
- Na **Wykresie B** pokazano przeciętne miesięczne zmiany dochodu do dyspozycji według typów rodzin.

Wykres A. Przeciętna miesięczna zmiana dochodu do dyspozycji w grupach decylowych

Wykres B. Przeciętna miesięczna zmiana dochodu do dyspozycji wg typów rodzin

* Ze względu na brak informacji w danych BBGD odnośnie sposobu rozliczenia podatkowego, modelowane formy rozliczenia obejmują wyłącznie rozliczenie podatkiem liniowym i wg skali.

** Grupy decylowe: dziesięć grup obejmujących po 10% populacji, od gospodarstw o najniższych dochodach do dyspozycji do gospodarstw najbogatszych (na podstawie tzw. dochodu ekwiwalentnego, czyli uwzględniając różnice w wielkości gospodarstwa domowego z zastosowaniem zmodyfikowanej skali ekwiwalentnej OECD).

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2023 (zindeksowanych do 01.2025 r.).

Rozkład całkowitych korzyści z propozycji podatkowych Karola Nawrockiego

- Łączne koszty rozwiązań proponowanych przez Karola Nawrockiego w obszarze podatku dochodowego wynoszą **19,1 mld zł** rocznie, z czego **15,9 mld zł** to koszty zwolnienia z podatków rodzin z dwójką i więcej dzieci (do limitu przychodów wynoszącego 140 tys. zł rocznie) i rozszerzenie dostępu do ulgi prorodzinnej.
- Większość korzyści z proponowanych zmian przypadnie gospodarstwom domowym o wysokich dochodach:
 - Przeciętne korzyści gospodarstw z najwyższej grupy dochodowej wyniosą 580 zł miesięcznie, a tych z najniższych 10% populacji jedynie niecałe 2 zł miesięcznie (**Wykres A**).
 - Z całkowitych kosztów dla sektora finansów publicznych z pełnego pakietu modelowanych rozwiązań (19,1 mld zł rocznie) aż 12 mld zł trafiłoby do najbogatszych 20% populacji, a jedynie 150 mln zł do najbiedniejszych 20% (**Tabela A**).
 - Na rozwiązaniach zyskają głównie rodziny w wieku produkcyjnym; tylko nieliczne osoby samotne i małżeństwa w wieku 60/65+ skorzystają na proponowanych zmianach podatkowych (**Wykres B**).

Tabela A. Rozkład korzyści z rozwiązań podatkowych z programu Karola Nawrockiego w dochodowych grupach decylowych (mld zł rocznie)

	Dochodowe grupy decylowe:										Razem:
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Pełen pakiet rozwiązań PIT („Nawrocki-PIT”)	0,03	0,12	0,39	0,71	1,02	1,32	1,48	2,02	2,93	9,07	19,09
Rozwiązania skierowane do rodzin z dziećmi („Nawrocki: PIT-dzieci”)	0,03	0,12	0,39	0,71	1,02	1,32	1,48	2,02	2,88	5,96	15,92

- Przedstawiony powyżej rozkład korzyści dla gospodarstw domowych wynikających z propozycji podatkowych Karola Nawrockiego sugeruje, że program kandydata wspieranego przez Prawo i Sprawiedliwość jest wyraźnie skierowany do gospodarstw o wysokich dochodach.
- Dystrybucyjny wpływ proponowanych przez Karola Nawrockiego rozwiązań różni się bardzo od konsekwencji podatkowych obietnic składanych przed wyborami prezydenckimi w 2015 r. przez kończącego urządowanie Andrzeja Dudę. Jak pokazano w Komentarzu CenEA z dn. 07/04/2025, korzyści z proponowanego przez ówczesnego kandydata na Prezydenta podniesienia kwoty wolnej od podatku, rozłożone były znacznie bardziej równomiernie w grupach dochodowych, a ponadto wyraźnie korzystały na nim również osoby w wieku emerytalnym.

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2023 (zindeksowanych do 01.2025 r.).

Rodziny z dziećmi można wesprzeć inaczej...

- Wybór mechanizmu wsparcia rodzin z dziećmi w programie Karola Nawrockiego wyraźnie koncentruje się na rodzinach o wysokich i bardzo wysokich dochodach. Na **Wykresie C** pokazano ponownie wyniki symulacji propozycji Karola Nawrockiego skierowanej do rodzin z dziećmi, z tą różnicą, że tym razem przeciętne korzyści liczone są wyłącznie wśród gospodarstw domowych z dziećmi. Jak widać, najbogatsze rodziny z dziećmi – te z 10. grupy decylowej, przeciętnie zyskują aż 1080 zł miesięcznie, a rodziny z dziećmi z najniższej grupy, przeciętnie jedynie 6 zł miesięcznie.
- Przy tych samych kosztach dla sektora finansów publicznych co w przypadku rozwiązań proponowanych przez Karola Nawrockiego (15,9 mld zł rocznie), można byłoby wesprzeć rodziny z dziećmi w inny sposób, np. podnosząc trzykrotnie wartość istniejącej ulgi podatkowej na dzieci. Symulacja takiego rozwiązania została przedstawiona na **Wykresie C**. W związku z tym, że korzyści z ulgi uzyskują również rodziny, których dochody są na tyle niskie, że nie płacą one PIT (ulga może być odliczona od składki NFZ i części składek ZUS), korzyści uzyskiwałyby również rodziny o niższych dochodach: te z 1. grupy dochodowej zyskałyby 150 zł miesięcznie, a te z 2. grupy – 306 zł miesięcznie. Z kolei korzyści gospodarstw domowych z dziećmi wśród najbogatszych 10% populacji wyniosłyby przeciętnie 285 zł miesięcznie.

Wykres C. Przeciętne miesięczne korzyści gospodarstw domowych z dziećmi w grupach decylowych

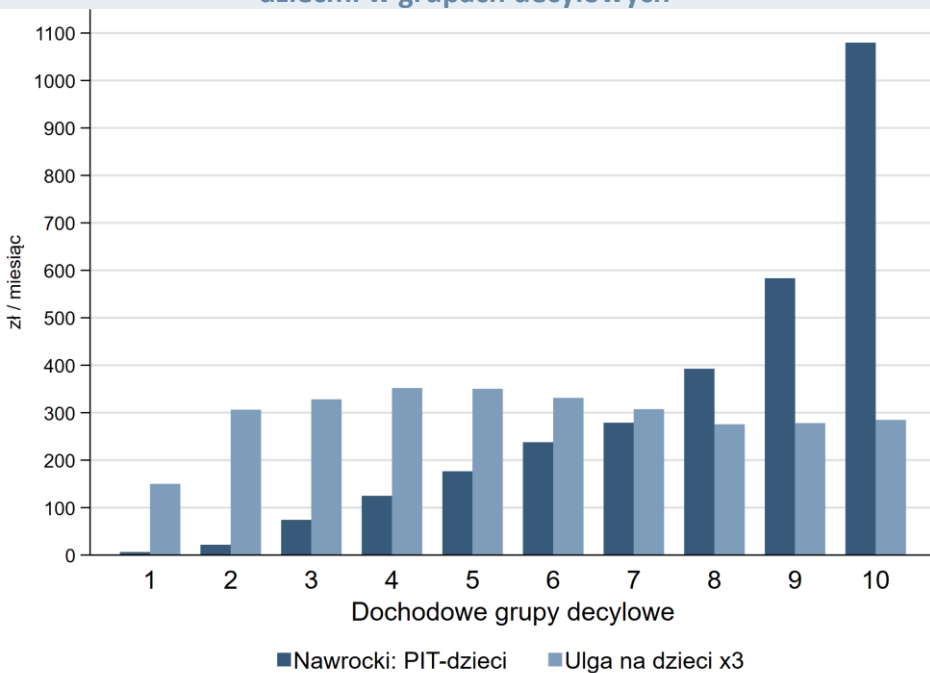

Tabela B. Przeciętne korzyści wynikające z rozwiązań podatkowych dla rodzin z dziećmi w programie Karola Nawrockiego w dochodowych grupach decylowych (zł miesięcznie)

Nawrocki: PIT-dzieci	Dochodowe grupy decylowe:									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 lub 2 dzieci	5	17	58	92	125	181	209	295	456	874
3+ dzieci	10	31	130	244	353	451	585	864	1125	1811

Tabela C. Przeciętne korzyści ze zwiększenia (x3) ulgi podatkowej na dzieci w dochodowych grupach decylowych (zł miesięcznie)

Ulga na dzieci x3	Dochodowe grupy decylowe:									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 lub 2 dzieci	137	231	243	255	251	228	212	188	175	181
3+ dzieci	189	478	620	711	688	720	722	699	715	657

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2023 (zindeksowanych do 01.2025 r.).

Rodziny z dziećmi można wesprzeć inaczej...

- Różnice w konsekwencjach dwóch symulowanych rozwiązań dla dochodów rodzin z dziećmi przedstawiono również w podziale na rodziny z jednym lub dwójką i z trójką lub więcej dzieci w **Tabeli B** (propozycje Karola Nawrockiego) i **Tabeli C** (podniesienie ulgi podatkowej na dzieci).
- W przypadku pakietu Karola Nawrockiego skierowanego do rodzin z dziećmi najbardziej na proponowanych rozwiązaniach korzystają rodziny z najwyższej grupy dochodowej: przeciętne korzyści najbogatszych rodzin z jednym lub dwójką dzieci wynoszą 874 zł, a tych z trójką i więcej dzieci 1811 zł miesięcznie.
- Podniesienie wysokości ulgi podatkowej na dzieci z kolei przynosi znacząco wyższe korzyści rodzinom o niskich dochodach i w środku rozkładu dochodów; dotyczy to w szczególności rodzin z 3+ dziećmi: przeciętne korzyści tych rodzin w dochodowych grupach 3-10 wyniosłyby pomiędzy 600-700 zł miesięcznie, zaś tych z najniższej grupy dochodowej – prawie 190 zł miesięcznie.

Wykres C. Przeciętne miesięczne korzyści gospodarstw domowych z dziećmi w grupach decylowych

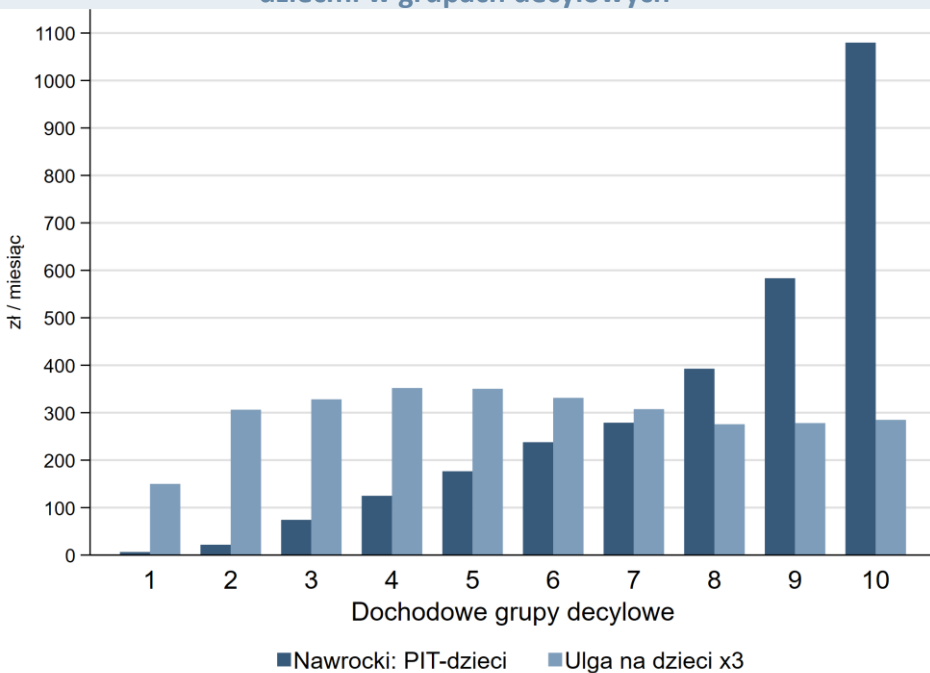

Tabela B. Przeciętne korzyści wynikające z rozwiązań podatkowych dla rodzin z dziećmi w programie Karola Nawrockiego w dochodowych grupach decylowych (zł miesięcznie)

Nawrocki: PIT-dzieci	Dochodowe grupy decylowe:									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 lub 2 dzieci	5	17	58	92	125	181	209	295	456	874
3+ dzieci	10	31	130	244	353	451	585	864	1125	1811

Tabela C. Przeciętne korzyści ze zwiększenia (x3) ulgi podatkowej na dzieci w dochodowych grupach decylowych (zł miesięcznie)

Ulga na dzieci x3	Dochodowe grupy decylowe:									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 lub 2 dzieci	137	231	243	255	251	228	212	188	175	181
3+ dzieci	189	478	620	711	688	720	722	699	715	657

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2023 (zindeksowanych do 01.2025 r.).

Podsumowanie

- Składając obietnice istotnego obniżenia podatków dochodowych, Karol Nawrocki wpisuje się w kampanijny schemat zastosowany w 2015 roku przez Andrzeja Dudę. W przeciwieństwie jednak do propozycji Andrzeja Dudy, program podatkowy Karola Nawrockiego jest wyraźnie skierowany do osób najbogatszych: przeciętne korzyści gospodarstw należących do najbogatszych 10% populacji to ok. 580 zł miesięcznie, podczas gdy najbiedniejsze 10% właściwie nie odczułoby tych zmian w swoich portfelach.
- Zadziwiające jest, iż korzyści wynikające z programu podatkowego Karola Nawrockiego zupełnie pomijają gospodarstwa emerytów i rencistów, o których głosy kandydat ten wydaje się silnie zabiegać.*
- Warto też zauważyć, że w swoim pakiecie wyborczym Karol Nawrocki nie wskazał źródeł finansowania swoich podatkowych propozycji.

* Do emerytów i rencistów Karol Nawrocki kieruje propozycję wysokiej corocznej minimalnej waloryzacji emerytur (o minimum 150 zł), bez względu na to jak szybko rozwijać się będzie gospodarka i jak szybko rosnąć będą wynagrodzenia.

Podsumowanie

- Zaskakujące jest programowe podejście Karola Nawrockiego do rozwiązań skierowanych do rodzin z dziećmi. Zwolnienie rodzin z dwójką i więcej dzieci z opodatkowania przychodów do limitu 140 tys. zł rocznie oraz rozszerzenie dostępu do ulgi prorodzinnej dla przedsiębiorców nierozliczających się wg skali, oznacza korzyści dla rodzin z dziećmi wśród najbogatszych 10% polskich gospodarstw domowych wynoszące przeciętnie 1080 zł miesięcznie. Rodziny z dziećmi, których dochody plasują je wśród najbiedniejszych 10% populacji zyskałyby przeciętnie jedynie 6 zł miesięcznie.
- Jak pokazano w niniejszym Komentarzu, kwota 15,9 mld zł rocznie, jaką rząd musiałby przeznaczyć, by takie wsparcie rodzin wprowadzić, pozwoliłaby na to, by trzykrotnie podnieść wysokość funkcjonującej w polskim systemie podatkowym ulgi na dzieci. Na takim rozwiązaniu skorzystałoby znacznie więcej rodzin, a co istotne, zyskałyby również te o niskich dochodach: rodziny z najniższej grupy decylowej zyskałyby przeciętnie 150 zł miesięcznie, a te z najwyższej – 285 zł miesięcznie. Rozkład korzyści byłby zatem bardzo odmienny od tego, który wynika z rozwiązania proponowanego przez Karola Nawrockiego.
- Ostatecznie należy też pamiętać, że za politykę podatkową odpowiada rząd i Parlament, który musi ewentualne propozycje zmian ustawowych ze strony Prezydenta zaakceptować. Sukcesy związane z propozycjami przyszłego Prezydenta w obszarze polityki społeczno-gospodarczej zależą zatem od jego współpracy z większością parlamentarną.
- Jak pokazuje okres dwóch kadencji prezydentury Andrzeja Dudy, nie bez znaczenia w tym względzie będzie poza tym poziom znajomości zagadnień społeczno-gospodarczych po stronie Prezydenta i jego/jej osobiste zaangażowanie w problematykę polityki gospodarczej, a także jakość zespołu doradców których przyszły Prezydent sobie dobierze.

Przedstawione analizy są częścią mikrosymulacyjnego programu badawczego Fundacji Centrum Analiz Ekonomicznych, CenEA (www.cenea.org.pl) i zostały sfinansowane przez Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA) w ramach współpracy z Stockholm Institute of Transition Economics (SITE).

Dane wykorzystane w analizach pochodzą z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2023 i zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny. Główny Urząd Statystyczny nie ponosi odpowiedzialności za przedstawione wyniki i wnioski z nich płynące. Wnioski opierają się na obliczeniach przeprowadzonych przez autorów przy użyciu modelu *SIMPL*.

CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. CenEA została założona przez SITE i jest polskim partnerem FREE Network. Głównym kierunkiem badań naukowych CenEA są analizy na poziomie mikro, ze szczególnym uwzględnieniem badań rynku pracy, sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz procesu starzenia się populacji. CenEA jest polskim partnerem naukowym międzynarodowego projektu badawczego EUROMOD (europejski model mikrosymulacyjny) i prowadzi prace badawcze z wykorzystaniem polskiego modelu mikrosymulacyjnego *SIMPL*.

Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA
ul. Cyfrowa 2, 71-441 Szczecin
www.cenea.org.pl
admin@cenea.org.pl

Kampanijne deklaracje podatkowe Karola Nawrockiego

* Ze względu na brak informacji w danych BBGD odnośnie sposobu rozliczenia podatkowego, modelowane formy rozliczenia obejmują wyłącznie rozliczenie podatkiem liniowym i wg skali.

- Parametry podatkowe systemów modelowanych w analizie programu wyborczego Karola Nawrockiego:
 - System bazowy („System 2025”): system PIT z marca 2025 r.
 - „Nawrocki: PIT”: pełen program dotyczący podatku dochodowego (próg podatkowy, zwolnienie dla rodzin z 2+ dzieci, poszerzenie dostępu do ulg prorodzinnych dla przedsiębiorców*)
 - „Nawrocki: PIT-dzieci”: rozwiązanie podatkowe dotyczące rodzin z dziećmi (zwolnienie dla rodzin z 2+ dzieci; poszerzenie dostępu do ulg prorodzinnych dla przedsiębiorców*)
 - System alternatywny („Ulga na dzieci x 3”): proporcjonalne, trzykrotne podniesienie wartości istniejącej ulgi podatkowej na dzieci (*podniesienie ulgi x 3 oznaczałoby zbliżone całkowite koszty dla systemu finansów publicznych do wprowadzenia zwolnienia podatkowego dla rodzin z 2+ dzieci*)
- Pozostałe parametry systemu podatkowo-świadczeniowego modelowane wg systemu z marca 2025 r.

TABELA 1	System bazowy: „System 2025”	Program wyborczy Karola Nawrockiego		System alternatywny „Ulga na dzieci x 3”
		„Nawrocki: PIT”	„Nawrocki: PIT-dzieci”	
Kwota wolna od podatku (rocznie)	30 000	30 000	30 000	30 000
Koszty uzyskania przychodu (rocznie)	3 000	3 000	3 000	3 000
Próg podatkowy (rocznie)	120 000	140 000	120 000	120 000
Stopa podatkowa PIT poniżej / powyżej progu	12% / 32%	12% / 32%	12% / 32%	12% / 32%
Maksymalna ulga podatkowa na dziecko (rocznie): pierwsze i drugie / trzecie / czwarte i kolejne	1112 / 2000 / 2700	1112 / 2000 / 2700	1112 / 2000 / 2700	3425 / 6160 / 8316
Ulga podatkowa na dzieci dostępna dla rozliczających się podatkiem liniowym lub ryczałtem:	Nie	Tak	Tak	Nie
Ograniczenie dochodu do ulgi na jedyne dziecko (rocznie)	112 000	112 000	112 000	112 000
Limit przychodów zwolnionych od podatku dochodowego w przypadku rodzin 4+ (rocznie)	85 528	140 000	140 000	85 528
Limit przychodów zwolnionych od podatku dochodowego w przypadku rodzin 2+ (rocznie)	Nie obowiązuje	140 000	140 000	Nie obowiązuje

Bibliografia

Seria komentarzy wyborczych CenEA:

- przed wyborami parlamentarnymi w 2011 r.:
 - Myck, M., Morawski, L., Domitrz, A., Semeniuk, A. 2011. Raport Przedwyborczy CenEA 2011. Część 1: 2006-2011: kto zyskał, a kto stracił. CenEA MR01/11. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/02/cenea_raportprzedwyborczy_mr0111.pdf
 - Myck, M., Morawski, L., Domitrz, A., Semeniuk, A. 2011. Raport Przedwyborczy CenEA 2011. Część II: Wybory Parlamentarne 2011: kto zyska, a kto straci i ile to będzie kosztowało? CenEA MR02/11. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/02/cenea_raportprzedwyborczy_mr0211.pdf
- w związku z wyborami parlamentarnymi w 2015 r.:
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015a. VAT w wydatkach gospodarstw domowych: konsekwencje zmian systemu i zróżnicowanie obciążeń względem struktury demograficznej. I Raport Przedwyborczy CenEA. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2015/02/raport1_vat_2.pdf
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015b. Przedwyborcze miliardy: jak je wydać i skąd je wziąć. II Raport Przedwyborczy CenEA. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/05/raport2_28052015.pdf
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015c. Przedwyborcze pięć miliardów: jak je wydać i skąd je wziąć. III Raport Przedwyborczy CenEA <https://cenea.org.pl/pl/2015/05/28/przedwyborcze-piec-miliardow-jak-je-wydac-i-skad-je-wziac/>
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015d. Dwie kadencje w polityce podatkowo-świadczeniowej: programy wyborcze i ich realizacja w latach 2007-2015. IV Raport Przedwyborczy CenEA. <https://cenea.org.pl/pl/2015/09/03/dwie-kadencje-w-polityce-podatkowoswiadczeniowej-programy-wyborcze-i-ich-realizacja-w-latach-2007-2015/>
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015e. Programy wyborcze 2015: kto zyska, kto straci i ile to będzie kosztowało. V Raport Przedwyborczy CenEA. <https://cenea.org.pl/pl/2015/10/13/programy-wyborcze-2015-kto-zyska-kto-straci-i-ile-to-bedzie-kosztowalo/>
 - Myck, M., Kundera, M., Najsztub, M., Oczkowska, M. 2015f. Portfele gospodarstw domowych po exposé premier Beaty Szydło. Komentarze CenEA 19/11/2015. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/05/komentarzcenea_19112015.pdf
- w związku z wyborami prezydenckimi w 2015 r.:
 - Konsekwencje prezydenckiej propozycji podwyższenia kwoty wolnej od podatku. Informacja prasowa CenEA. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2025/03/press_kwp30092015.pdf
- przed wyborami parlamentarnymi w 2019 r.:
 - Myck, M., Najsztub, M., Oczkowska, M., Trzcíński, K. 2019a. Pakiet podatkowo-świadczeniowych rozwiązań rządu Zjednoczonej Prawicy. Raport Przedwyborczy CenEA 12/04/2019. <https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/05/raportcenea12042019.pdf>
 - Myck, M., Oczkowska, M., Trzcíński, K. 2019b. Polityka podatkowo-świadczeniowa rządu Zjednoczonej Prawicy: program wyborczy i jego realizacja w latach 2015-2019. Raport Przedwyborczy CenEA 07/10/2019. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2019/10/raport_07102019-1.pdf

Bibliografia

Seria komentarzy wyborczych CenEA (cd):

- przed wyborami prezydenckimi w 2020 r.:
 - Myck, M., Oczkowska, M., Trzeciński, K. 2020a. Kwota wolna od podatku i zerowy PIT w końcówce prezydenckiej kampanii wyborczej 2020. Komentarz Przedwyborczy CenEA 07/07/2020. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2020/07/komentarz_070720201.pdf
 - Myck, M., Oczkowska, M., Trzeciński, K. 2020b. Kwota wolna od podatku i świadczenie wychowawcze 500+ po pięciu latach od prezydenckich deklaracji. Komentarz Przedwyborczy CenEA 22/06/2020. https://cenea.org.pl/wp-content/uploads/2020/06/komentarz_22062020.pdf
- przed wyborami parlamentarnymi w 2023 r. (<https://cenea.org.pl/2023/09/13/wybory-parlamentarne-2023-w-polsce-komentarze-przedwyborcze-cenea/>):
 - Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzeciński, K. (2023a). Komentarze Przedwyborcze CenEA 2023: materiały metodyczne.
 - Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzeciński, K. (2023b). Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: wsparcie rodzin z dziećmi w czasach wysokiej inflacji. Komentarz przedwyborczy CenEA 13.09.2023.
 - Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzeciński, K. (2023c). Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: kto zyskał, a kto stracił? Komentarz przedwyborczy CenEA 14.09.2023.
 - Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzeciński, K. (2023d). Podatki i świadczenia w programach wyborczych 2023. Komentarz przedwyborczy CenEA 09.10.2023.

